Prima instanță: Judecătoria Orhei /Telenești/ (Judecător: Iurie Hîrbu)
Dosarul nr. 2a – 2797/23
2-23041108-02-2a-21072023

D E C I Z I E

25 octombrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componență:
Președintele ședinței, judecătorul: Ana Panov
Judecători: Angela Braga și Viorica Mihaila

examinând în procedură scisă cererea de apel depusă de avocatul Bosîi Constantin, în interesele Guzun Ana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. către Petrari Mihaela și Guzun Ana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 iunie 2023,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 21 martie 2023, O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată către Petrari Mihaela și Guzun Ana, solicitând încasarea, în mod solidar, a datoriei în valoare de 32 792 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 983, 76 lei, cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, potrivit contractului de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019 i-a acordat Mihaelei Petrari un împrumut în mărime de 17 212 lei, care s-a obligat să restituie până la 29 ianuarie 2020, aceiași sumă de bani (suma împrumutată) plus o dobândă aferentă sumei împrumutului, în mărime de 0,5 % pe zi din suma împrumutului, ce constituie 2 582,00 lei, iar în total 19 794 lei.

De asemenea, reclamanta a menționat că în baza aceluiași contract de împrumut, Guzun Ana s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul Petrari Mihaela, în fața creditorului O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente Contractului de împrumut nr. nr. 849 din 30 decembrie 2019, în cazul în care debitorul nu-și va onora aceste obligații.

Astfel, a remarcat că Petrari Mihaela nu și-a onorat obligațiile asumate la semnarea Contractului de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019 și anume pct. 2. 1. care prevede că împrumutul se acordă pe un termen de 30 zile conform Graficului de rambursare, iar conform pct. 2. 8. 1 din contract, la ignorarea prezentării pentru achitarea împrumutului în termenii indicați în contractual de împrumut, dobânda în mărime de 0,5 % zilnică urmează să fie calculată până la achitarea integral a împrumutului.

În context, reclamanta a menționat că, pentru perioada de întârziere, debitorului a fost calculată dobândă de întârziere în mărime de 16 396 lei (16 396 lei x 0,5% x 200 zile).

Afirmă că, conform calculului datoriei din 21 decembrie 2022, datoria debitorului față de O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. constituie 32 792 lei.

A mai susținut că, în scopul soluționării amiabile a litigiului, în adresa debitorului și a garantului au fost expediate cereri de soluționare prealabilă, prin care acestora le-au fost comunicate pretențiile O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. și posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile calendaristice, însă cererile au rămas fără răspuns.

Soluția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din 06 iunie 2023, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L.

S-au încasat, în mod solidar, de la Petrari Mihaela și Guzun Ana, în beneficiul OCN "DTD-Vest" SRL, datoria în sumă de 32 792 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 983, 76 lei, cu titlu de taxă de stat, achitată de reclamantă la înaintarea acțiunii.

S-a încasat de la Petrari Mihaela în beneficiul OCN "DTD-Vest" SRL, taxa pentru citarea publică în mărime de 100 lei.

Argumentele apelatei:

La 09 iunie 2023, Guzun Ana, prin intermediul avocatului Bosîi Constantin, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din 06 iunie 2023, iar la 08 august 2023 a fost înregistrat apelul motivat prin care, s-a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, în partea încasării datoriei și cheltuielilor de judecată, solidar din contul Anei Guzun și, respectiv, emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care, pretențiile O.C.N. „DTD-Vest" S. R. L față de Guzun Ana să fie respinse ca neîntemeiate.

În motivarea cererii de apel, făcând referire la faptul că, Contractul de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019, nu a fost semnat de fidejusorul Guzun Ana, apelanta a indicat că, instanța de fond a examinat cauza superficial, nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, concluziile instanței vin în contradicție cu

probele prezente la materialele cauzei, prin urmare soluția instanței este una neîntemeiată.

Termenul legal de declarare a apelurilor:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, a fost pronunțat la 06 iunie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 09 iunie 2023, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen.

Aprecierea instanței de apel:

Colegiul civil reține că acțiunea O.C.N. „DTD-Vest" S. R. L a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).

În conformitate cu prevederile art. 276^2 din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În conformitate cu prevederile art. 276^4 din Codul de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

La caz, în adresa părților a fost expediată înștiințarea cu privire la examinarea apelului declarat de Guzun Ana în lipsa participanților la proces, însă O.C.N. „DTD-Vest" S. R. L nu a prezentat referința pe marginea cererii de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor

din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, instanța de apel consideră, că apelul declarat este întemeiat și pasibil de admitere, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărârii, reieșind din următoarele rațiuni.

Potrivit art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform art. 385 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 386 alin. (1) lit. a), c) și d) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele pricinii; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Instanța de apel mai menționează, că, conform prevederilor art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

După cum rezultă din materialele dosarului, O.C.N. „DTD-Vest” S.R.L. conform contractului de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019, Mihaelei Petrari i-a acordat un credit în sumă de 17 212 lei pe un termen de 30 de zile, iar conform graficului de rambursare s-a constatat că Petrari Mihaela urma să restituie

împrumutul în mărime de 17 212 lei cu achitarea unei dobânzi de 2 582 lei, în total 19 794 lei.

Astfel, invocând faptul că Petrari Mihaela nu și-a onorat obligațiile asumate la semnarea Contractului de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019, iar prin pct. 2. 4. 2 al Contractului de împrumut, Guzun Ana a garantat rambursarea datoriei, a dobânzilor aferente și a penalităților, or, soluționarea pe cale amiabilă a litigiului nu a adus rezultate, O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

Fiind învestită cu soluționarea litigiului în fond, prin hotărârea din 06 iunie 2023, Judecătoria Orhei, sediul Telenești, a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. și a încasat, în mod solidar, de la Petrari Mihaela și Guzun Ana, în beneficiul OCN "DTD-Vest" SRL, datoria în sumă de 32 792 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 983, 76 lei, cu titlu de taxă de stat, achitată de reclamantă la înaintarea acțiunii.

Colegiul civil menționează că hotărârea primei instanțe se contestă doar de către Guzun Ana și doar în partea încasării de la aceasta a datoriei și cheltuielilor de judecată, astfel, instanța de apel va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în limita apelului declarat.

Totodată, instanța de apel reține că obiectul litigiului constituie încasarea datoriei conform Contractului de împrumut încheiat la 30 decembrie 2019, respectiv la caz sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția de la 01 martie 2019.

Art. 10 alin. (1) și (2) Cod Civil, stipulează că, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Conform art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

În baza art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit prevederilor art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. (2) Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În conformitate cu prevederile art. 1242 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii

în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 1247 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

De asemenea, potrivit art.1628 al.(1) Cod civil, garanţiile personale pot fi accesorii (fidejusiunea) sau autonome. (2) Fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.

Art. 1629 Cod civil prevede că, orice angajament de a plăti sau a executa orice altă prestaţie ori de a despăgubi creditorul cu scopul de a garanta obligaţia datorată de o altă persoană se prezumă că este o fidejusiune, cu excepţia cazului în care creditorul demonstrează că s-a stipulat o garanţie personală autonomă.

Potrivit art.1630 al.(1) Cod Civil, pluralitate de debitori în scop de garanţie este obligaţia datorată de doi sau mai mulţi debitori, iar unul dintre debitori îşi asumă obligaţia preponderent în scop de garanţie în folosul creditorului.

(2) În cazul pluralităţii de debitori în scop de garanţie se aplică dispoziţiile secţiunilor 1, a 4-a şi a 5-a şi, în completare, dispoziţiile legale privind obligaţiile cu pluralitate de subiecte.

Aşadar, instanța de apel menționează că fidejusiunea este o garanție personală și constă în angajamentul pe care și-l ia o persoană (fidejusor) față de creditor de a executa obligația debitorului principal în cazul că acela nu o va executa.

Contractul de fidejusiune este bilateral și este încheiat între creditorul obligației principale și fidejusor. În mod practic pot fi întâlnite contracte semnate de trei părți: fidejusor, creditor și debitor. Acestea nu contravin legislației, nu știrbesc caracterul relațiilor de fidejusiune și vor fi calificate drept contracte complexe, cu elemente ale contractului de fidejusiune și a celui de prestare a serviciilor de fidejusiune.

Mai mult ca atât, conform art. 1628 din Codul civil, contractul de fidejusiune, pentru a fi valabil, trebuie încheiat în scris. În cazul în care fidejusorul execută obligația, viciul de formă se consideră înlăturat.

Astfel, contractul de fidejusiune trebuie să fie încheiat în mod obligatoriu în formă scrisă, forma scrisă simplă fiind de ajuns pentru ca contractul să fie valabil, chiar dacă obligația garantată prin fidejusiune necesită o formă mai strictă, cum este forma autentică.

Pentru valabilitatea contractului Forma scrisă *ad validitatem* este cerută de lege, or, creditorul sau debitorul nu pot semna în locul fidejusorului, a cărui acord urmează să fie exprimat personal, deoarece doar fidejusorul se obligă de a executa prestația, pe care debitorul, eventual, nu o va putea executa.

Dacă creditorul nu a făcut dovada semnării de către fidejusor a preluării obligațiilor debitorului în caz de neexecutare de către acesta a condițiilor contractuale, se consideră că contractul de fidejusiune n-a fost încheiat.

Colegiul civil consideră eronată concluzia primei instanțe cu privire la încasarea, în mod solidar, din contul Anei Guzun, în beneficiul O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. , a datoriei debitorului Petrari Mihaela, deoarece, deși în Contractul de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019, încheiat între O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. (creditor) și Petrari Mihaela (debitor), drept garant (fidejusor) al restituirii împrumutului acordat, a fost indicată Guzun Ana, acest act nu a fost semnat de aceasta.

De altfel, atât în cererea din 30 decembrie 2019 cu privire la acordarea împrumutului în sumă de 17 212 lei și Contractul de împrumut nr. 849 din 30 decembrie 2019, cât și în ordinul de plată din aceeași dată, la compartimentul "GARANT" este doar semnătura "*Petrari*" (f. d. 5-7).

Respectiv, atâta timp cât actele în temeiul cărora O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. a solicitat încasarea datoriei, nu au fost semnate de către Guzun Ana (garant/fidejusor), Colegiul civil consideră irelevantă și neîntemeiată solicitarea de încasare a datoriei, în mod solidar de la debitor și fidejusor.

În altă ordine de idei, Colegiul civil remarcă faptul că, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit art. 372 alin. (1) din Cod, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

Nu în ultimul rând, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

În acest sens, Colegiul civil menționează că nici în prima instanță și nici în instanța de apel, O.C.N. „DTD-Vest" S.R.L. nu a prezentat probe concludente și pertinente care să demonstreze temeinicia cerințelor de încasare solidară a datoriei și ca consecință temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu încasarea în mod solidar cu Petrari Mihaela și de la Guzun Ana, a datoriei contractuale.

Astfel, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Guzun Ana, prin intermediul avocatului Bosîi Constantin și a casa parțial hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 iunie 2023, în partea încasării datoriei și a cheltuielilor de judecată de la Guzun Ana, cu emiterea în această parte a unei noi

hotărâri prin care, se resping ca neîntemeiate cerințele O.C.N. „DTD-Vest” S.R. L către Guzun Ana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. art. 276^4, 385 lit. c), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se admite cererea de apel depusă de avocatul Bosîi Constantin, în interesele Guzun Ana.

Se casează hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „DTD-Vest” S.R.L. către Petrari Mihaela și Guzun Ana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată în partea încasării de la Guzun Ana, în beneficiul O.C.N. „DTD-Vest” S.R.L., suma de 32 792 (treizeci și două mii șapte sute nouăzeci și doi) lei și se pronunță în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se resping ca neîntemeiate cerințele O.C.N. „DTD-Vest” S. R. L către Guzun Ana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În rest hotărîrea instanței de fond se menține.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Angela Braga

Viorica Mihaila